

OPSCHRIFT

Vergadering van: 21 januari 2014

Nummer: 2014_MC_00024

Onderwerp:

"Gent, dementievriendelijke stad". - Guy Reynebeau

Raadslid(-leden):

Guy Reynebeau - sp.a

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

Met de toenemende vergrijzing neemt helaas ook het aantal personen met dementie toe. Zoals u weet was dementie ook het thema van de succesvolle campagne Music for Life in 2012.

Vandaag zijn er 100.000 dementerenden in Vlaanderen. 65 procent van hen woont thuis en wordt omringd door familie en vrienden. Tegen 2020 stijgt hun aantal met 30 procent. Het is een opdracht van alle overheden, ook van de lokale, om ervoor te zorgen dat de levenskwaliteit van deze mensen verzekerd wordt. Er zijn al gemeenten waar men een "Infopunt Dementie" heeft gerealiseerd. Op één telefoonnummer kunnen mensen alle broodnodige informatie krijgen. Er wordt vaak ook sensibiliserend gewerkt via verschillende adviesraden en men betreft hier niet enkel de traditionele organisaties.

Zo wordt bijvoorbeeld in sommige gevallen ook de middenstandsraad in het verhaal betrokken. Dit omdat iemand met dementie vaak een impulsaankoop doet, met alle gevolgen van dien.

Men zet tentoonstellingen op om mensen te informeren en organiseert onder andere ook lezingen in samenwerking met het OCMW, de wijkgezondheidscentra, etc. Mijn vraag is dan ook of er in Gent dergelijke initiatieven kunnen opgestart worden. Men zou eventueel ook met de politiezone een speciaal project kunnen opzetten naar analogie van het Hekla-project in Edegem.

Het project vermist@hekla.be is ontstaan uit de behoefte, die gegroeid is zowel bij de politiezone HEKLA, als bij medewerkers van woonzorgcentra, ziekenhuizen en instellingen van het Comité van Bijzondere Jeugdzorg rond de problematiek van onrustwekkende verdwijningen van jonge mensen, maar ook naar verdwijningdossiers van bejaarde (dwalende) mensen.

Aangezien mensen met dementie vaak wegloopgedrag vertonen en het voor mantelzorgers en agenten niet steeds gemakkelijk is om daar gepast mee om te gaan, lijkt me dit ook een aspect dat kan meegenomen worden binnen een globaal project rond "Gent, dementievriendelijke stad".

Vraag:

Vraag is dan ook of onder de noemer "Gent, dementievriendelijke stad" een aantal initiatieven

kunnen ontwikkeld worden ism met de stadsdiensten, het OCMW en externe partners, waarbij de Gezondheidsdienst van de Stad Gent als coördinator en de Gentse Gezondheidsraad als overlegplatform kan optreden?

ANTWOORD

23 januari 2014

Antwoord schepen Tapmaz

Laat ik eerst stellen dat er in Gent al heel veel waardevolle initiatieven bestaan rond het begeleiden van personen met dementie en ter ondersteuning van de mensen in de directe omgeving van deze personen.

In Gent ligt de organisatie van de zorg en het welzijn van personen met dementie meer bij het OCMW en de Seniorendienst van de stad Gent. De expertise rond dementie is daar gegroeid vanuit hun dagelijkse werking en contacten met dementerende mensen. Het is dus historisch zo gegroeid. De gezondheidsdienst speelt daarom eerder een ondersteunende dan een coördinerende rol voor dit thema.

Om die ondersteunende rol verder in te vullen, moeten we inderdaad ook beroep doen op de gezondheidsraad. De gezondheidsraad is een sterk netwerk en overlegplatform in onze stad, waar we met alle partners vanuit de gezondheidssector, onze krachten bundelen voor de gezondheid van de Gentenaars.

Ik zie zeker kansen om met deze partners te bekijken welke samenwerkingen rond dit thema mogelijk zijn. Ik denk bijv. aan de rol van de wijkgezondheidscentra, die met OCMW en seniorendienst zouden kunnen samenwerken rond dit thema (bijv. actief doorverwijzen naar praatcafés dementie, delen van expertise,....

Om u te overtuigen dat we in Gent wel degelijk aanspraak kunnen maken op het label 'dementievriendelijke stad', laat ik graag

mijn collega Rudy Coddens, OCMW-Voorzitter en schepen van seniorenbeleid, aan het woord.

Antwoord schepen Coddens

Het is zo dat Stad Gent een aanvraag zou kunnen doen om het label "Gent, dementievriendelijke stad" te verkrijgen en we zouden zeker voldoen aan de criteria die gesteld worden door de

Koning Boudewijnstichting.

Maar, we willen niet enkel een label, maar vooral een onderbouwd beleid en wel degelijk extra inspanningen leveren om dementerende mensen en de personen in hun directe omgeving te helpen en hen ondersteuning te bieden.

In de beleidsnota van het departement Ouderenzorg binnen het OCMW zullen er verschillende extra acties uitgewerkt worden om dit doel te bereiken, in samenwerking met de Seniorendienst.

Ik zal eerst een korte schets geven van de verschillende waardevolle initiatieven die er nu bestaan.

Samen met de Seniorendienst van Stad Gent organiseert het OCMW de "Praatcafés dementie"

De praatcafés hebben de bedoeling een laagdrempelig, eenvoudig en spontaan gebeuren te zijn. Er wordt één gastspreker uitgenodigd. Deze gastspreker geeft niet zomaar een voordracht. Het publiek mag hem of haar allerlei vragen stellen.

Het praatcafé gaat tweemaandelijks door en wordt telkens rond een bepaald thema georganiseerd.

Bij een praatcafé dementie wordt voornamelijk ingespeeld op de mantelzorgers, de familieleden van de dementerende en de dementerende zelf.

Het is de bedoeling dat de deskundige inspeelt op de onduidelijkheden die bij het publiek leven en ook inspeelt op de vragen waar ze mee zitten.

De interactie tussen spreker en publiek, alsook de spontane ontmoeting met 'lotgenoten' en de uitwisseling van ervaringen staan

hier centraal. Ik kan u zeggen dat er gemiddeld zo'n 40-tal personen naar een praatcafé komen, afhankelijk van welk thema aan bod komt.

In de toekomst zal de Seniorendienst het " Praatcafé Dementie" -samen met OCMW- blijven ondersteunen en zowel OCMW als Dienst Sociale Voorzieningen onderzoeken subsidies in het kader van de verjaardag (10 jaar) en studiedag van het Praatcafé in 2014 en de ondersteuning op vlak van meer externe profilering en een ruimere bekendmaking, omdat er inderdaad nog altijd mensen zijn die niet weten waar ze met hun vragen terecht kunnen.

Voor de **vormingen** rond dementie van het personeel binnen het departement Ouderenzorg werd in 2012 een nieuw bestek uitgeschreven. Deze overeenkomst loopt tot midden 2015.

Die vormingen werden aan elke dienst binnen Ouderenzorg aangeboden, telkens met een aangepaste inhoud.

Ik denk hierbij aan de WZC en de Lokale Dienstencentra.

Naast intervisie, werden er ook een aantal toneel- en filmvoorstellingen georganiseerd, waar de medewerkers van Ouderenzorg op een andere manier inzicht konden verwerven in relevante thema's (o.a. dementie en palliatieve zorgen).

(ongeveer een 250 medewerkers op de 600 van Dep. Ouderenzorg hebben daar ook effectief aan deelgenomen)

Inhoudelijke kennis verkrijgt het OCMW Gent vaak van het **expertisecentrum dementie Paradox**.

De regionale Expertisecentra Dementie willen door het samenbrengen en uitbouwen van expertise dementie in de samenleving op de agenda plaatsen, in samenwerking met andere actoren in het werkveld om de kwaliteit van het leven van personen met dementie en hun omgeving te behouden en te verbeteren.

Binnen de 4 woonzorgcentra van het OCMW wordt **zorg** geboden aan ouderen met dementie, zowel binnen de beschermde afdelingen van de wzc als in het dagverzorgingscentrum van bvb. het wzc Het Heiveld.

Elk wzc heeft een **referent dementie**. Dat is een verpleegkundige, die zich ook extra vormt, andere collega's begeleidt en een aanspreekpunt is voor de familieleden.

In wzc Zuiderlicht is een afdeling gepland voor bewoners met jongdementie, dit is nog iets heel specifiek.

In wzc De Liberteyt vindt om de 2 maanden het **dementiecafé** plaats (6 keer per jaar).

Met de voortdurende zorg voor een hogere levenskwaliteit werd in wzc De Liberteyt intensief gewerkt aan verschillende **aandachtthema's** zoals bvb. personen met dementie.

In wzc de Vijvers vond een **infosessie** plaats over het thema dementie.

Specifiek binnen wzc Het Heiveld bestaat het project '**Vergeten kracht**' en '**Vergeten schoonheid**', waarbij een kunstenaar, leerlingen van het KASK en buurtbewoners individuele artistieke begeleiding bieden aan ouderen met dementie.

In het kader van het project van **verdwijning van personen met dementie of dwalend gedrag** werd in 2013 een protocol opgesteld, waarin duidelijk staat beschreven welke stappen er dienen ondernomen te worden bij het verdwijnen van een bewoner.

Elk wzc van OCMW Gent heeft op 20 februari 2013 een protocol ondertekend, dat de samenwerking vastlegt tussen wzc én politie.

De samenwerking tussen de politie en de woonzorgcentra in het kader van de verdwijning van bewoners is uiterst belangrijk, want het is de betrachting van iedereen om de verdwenen personen zo snel en behouden mogelijk te kunnen aantreffen. Het is niet altijd een oplossing om dementerende senioren in een gesloten afdeling te plaatsen, en zo is er bvb. in het WZC De Liberteyt een soort GPS systeem voor deze mensen, waarbij ze vrij kunnen rondlopen, maar waar er een signaal gegeven wordt wanneer ze een bepaalde zone verlaten.

Een derde aspect is de **ondersteuning vanuit de lokale dienstencentra**:

De teams van de lokale dienstencentra, ondersteund door de psychologen van Ouderenzorg, zorgen voor persoonlijke begeleiding van de dementerende Gentenaars die nog thuis wonen, hun partners en mantelzorgers in het aanvaardingsproces en de zorgplanning.

Ik wil u ook nog wijzen op de bestaande nachtopvang voor dementerende bejaarden. Deze mensen blijven tijdens de dag thuis, maar 's nachts worden ze opgevangen in de nachtopvang van het WZC. Tijdens de nacht heeft de partner of mantelverzorger dan een rustige nacht, zodanig dat de dementerende persoon langer thuis kan opgevangen worden.

Bijkomende vraag:

Is het mogelijk om één aanspreekpunt te voorzien?

Antwoord RC: Ik zal deze suggestie meenemen bij de opstelling van de beleidsnota.

Ik zie zeker kansen om met deze partners te bekijken welke samenwerkingen rond dit thema mogelijk zijn. Ik denk bijv. aan de rol van de wijkgezondheidscentra, die met OCMW en senioren dienst zouden kunnen samenwerken rond dit thema (bijv. actief doorverwijzen naar praatcafés dementie, delen van expertise,....

Om u te overtuigen dat we in Gent wel degelijk aanspraak kunnen maken op het label 'dementievriendelijke stad', laat ik graag

mijn collega Rudy Coddens, OCMW-Voorzitter en schepen van seniorenbeleid, aan het woord.

Stad Gent heeft het wel degelijk de bedoeling om de label "Gent, dementievriendelijke stad" te verkrijgen.

We kunnen deze label aanvragen en met de acties die we al ondernemen zou het geen enkel

probleem zijn om hier dadelijk voor in aanmerking te komen.

Maar, we willen niet enkel een label, maar een onderbouwd beleid en wel degelijk de nodige extra inspanningen leveren om deze label ook te verdienen.

Zowel in de beleidsnota van de Seniorendienst als in de beleidsnota van het departement Ouderenzorg binnen het OCMW zullen er verschillende extra acties uitgewerkt worden om dit doel te bereiken.

Ik zal eerst een korte schets geven van de verschillende waardevolle initiatieven die er nu bestaan.

Samen met de Seniorendienst van Stad Gent organiseert het OCMW de "Praatcafés dementie"

De praatcafés hebben de bedoeling een laagdrempelig, eenvoudig en spontaan gebeuren te zijn. Er wordt één gastspreker uitgenodigd. Deze gastspreker geeft niet zomaar een voordracht. Het publiek mag hem of haar allerlei vragen stellen.

Het praatcafé gaat tweemaandelijks door en wordt telkens rond een bepaald thema georganiseerd.

Bij een praatcafé dementie wordt voornamelijk ingespeeld op de mantelzorgers, de familieleden van de dementerende en de dementerende zelf.

Het is de bedoeling dat de deskundige inspeelt op de onduidelijkheden die bij het publiek leven en op de vragen waar ze mee zitten.

De interactie tussen spreker en publiek, alsook de spontane ontmoeting met 'lotgenoten' en de uitwisseling van ervaringen staan

hier centraal. Gemiddeld komen er zo'n 40-tal personen naar een praatcafé, afhankelijk van welk thema aan bod komt.

In de toekomst zal de Seniorendienst het " Praatcafé Dementie" -samen met OCMW- blijven ondersteunen en zowel OCMW als Dienst Sociale Voorzieningen onderzoeken subsidies in het kader van de verjaardag en studiedag van het Praatcafé in 2014 en de ondersteuning op vlak van meer externe profilering en een ruimere bekendmaking.

Voor de vormingen rond dementie van het personeel binnen het departement Ouderenzorg werd in 2012 een nieuw bestek uitgeschreven. Die vormingen werden aan elke dienst binnen

Ouderenzorg aangeboden, telkens met een aangepaste inhoud. Er waren ook een aantal toneel- en filmvoorstellingen waar de medewerkers van Ouderenzorg op een andere manier inzicht konden verwerven in relevante thema's (o.a. dementie en palliatieve zorgen).

Inhoudelijke kennis verkrijgt het OCMW Gent vaak van het **expertisecentrum dementie Paradox**.

De regionale Expertisecentra Dementie willen door het samenbrengen en uitbouwen van expertise dementie in de samenleving op de agenda plaatsen, in samenwerking met andere actoren in het werkveld om de kwaliteit van het leven van personen met dementie en hun omgeving te behouden en te verbeteren.

Binnen de 4 woonzorgcentra wordt **zorg** geboden aan ouderen met dementie, zowel binnen de beschermde afdelingen van de wzc als in het dagverzorgingscentrum van wzc Het Heiveld.

Elk wzc heeft een **referent dementie**.

In wzc Zuiderlicht is een afdeling gepland voor bewoners met jongdementie.

In wzc De Liberteyt vindt om de 2 maanden het **dementiecafé** plaats (6 keer per jaar).

Met de voortdurende zorg voor een hogere levenskwaliteit werd in wzc De Liberteyt intensief gewerkt aan verschillende **aandachtthema's** zoals personen met dementie.

In wzc de Vijvers vond een **infosessie** plaats over het thema dementie.

Een dergelijk infomoment zorgt ervoor dat een delicaat onderwerp gemakkelijker bespreekbaar wordt voor familie. Familieleden kregen een aantal tips mee voor elke fase in het dementieproces.

Zij konden tevens kennis maken met de referentiepersoon dementie in het wzc.

Specifiek binnen wzc Het Heiveld bestaat het project '**Vergeten kracht**' en '**Vergeten schoonheid**', waarbij een kunstenaar, leerlingen van het KASK en buurtbewoners individuele artistieke begeleiding bieden aan ouderen met dementie.

In het kader van het project van **verdwijning (vermissing) van personen met dementie of**

dwalend gedrag werd in 2013 een protocol opgesteld, waarin duidelijk staat beschreven welke stappen er dienen ondernomen te worden bij het verdwijnen van een bewoner.

Elk wzc van OCMW Gent heeft op 20 februari 2013 een protocol ondertekend, dat de samenwerking vastlegt tussen wzc en politie.

De samenwerking tussen de politie en de woonzorgcentra in het kader van de verdwijning van bewoners is uiterst belangrijk, want het is de betrachting van iedereen om de verdwenen personen zo snel en behouden mogelijk te kunnen aantreffen.

Een derde aspect is de ondersteuning vanuit de lokale dienstencentra:

De teams van de lokale dienstencentra, ondersteund door de psychologen van Ouderenzorg, zorgen voor persoonlijke begeleiding van de dementerende Gentenaars, hun partners en mantelzorgers in het aanvaardingsproces en de zorgplanning.
